

Till fullmäktige i respektive medlemskommun
och till fullmäktige i Norrbottens läns landsting

Revisionsberättelse för år 2013

Vi, av landstingsfullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunalförbundet under året.

Förbundsdirektionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt de uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Vår granskning har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet förbundsordningen och revisionsreglementet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi bedömer sammantaget att direktionen i Kommunalförbundet Norrbottens Läns Kollektivtrafikmyndighet i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att direktionens interna kontroll i stort har varit tillräcklig.

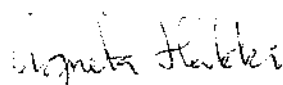
Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och att förbundet uppfyller kommunallagens krav på en ekonomi i balans.

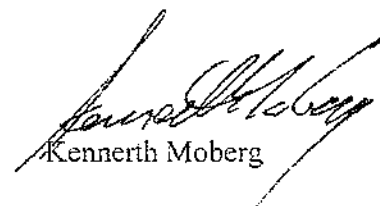
Av förbundets budgetdokument framgår inga mål för god ekonomisk hushållning vare sig i det verksamhetsmässiga eller i det finansiella perspektivet vilket kommunallagen förskriver skall finnas. En av revisionens uppgifter är att uttala oss om hur väl utfallet är förenligt med målen för god ekonomisk hushållning. I årsredovisningen görs däremot utvärdering av de mål som fastställts i det regionala trafikförsörjningsprogrammet. Utifrån utvärderingen i årsredovisning så framgår att verksamhetens utfall endast delvis är förenligt med dessa mål.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Överkalix den 28 maj 2014

Anders Åknert
Ordförande

Agneta Heikki

Kenneth Moberg

Kommunalförbundet Norrbottens Läns Kollektivtrafikmyndighet
Revisorerna

Bilagor:

Till revisionsberättelsen hör nedanstående bilagor.

Revisorernas redogörelse.

Årlig granskning av förbundsdirektionen 2013.

Granskning av insyn och offentlighet 2013

Granskning av årsredovisning 2013.

Granskningsrapport och granskningsredogörelse, Länstrafiken i Norrbotten AB 2013.

Granskningsrapport och granskningsredogörelse, Norrtåg AB 2013.

Granskningsrapport, AB Transitio 2013.

Redogörelse för granskning år 2013

Inledning

I revisorernas uppgifter ingår att bedöma om verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den kontroll som görs inom direktionen är tillräcklig. Revisorerna granskar också, genom lekmannarevisionen, verksamheten i de av förbundet ägda bolagen.

Vidare ska revisorerna årligen avge en revisionsberättelse med ett uttalande om ansvarsfrihet för förbundsdirktionen och förtroendevalda tillstyrks eller inte. Syfte med den här redogörelsen är att den ska utgöra underlag till revisionsberättelsen och ge en bild av den revision som bedrivits under året.

Planering och urval av granskningsinsatser

Valt av granskningsinsatser grundar sig på en analys som utgår från en helhetssyn på förbundet, där risk och väsentlighet varit vägledande. Detta första år har granskningen inriktats mot det som benämns "årlig granskning" av förbundsdirktionens ledning, styrning och kontroll och samt mot granskning av förbundets årsredovisning. Utöver dessa granskningsinsatser har lekmannarevision av de bolag som ägs av förbundet genomförts.

Genomförda revisionsinsatser:

Årlig granskning av förbundsdirktionen

Utifrån genomförd granskning görs en sammantagen revisionell bedömning att förbundsdirktionen under år 2013 utövat styrning och kontroll över sitt uppdrag. Bedömningen baseras på att dirktionen i sammanträdesprotokoll kan verifiera detta.

Vi bedömer emellertid att förbundsdirktionens styrning och kontroll i flera avseenden måste vidareutvecklas. Granskningen visar att dirktionen inte i tillräcklig grad följer kommunallag och förbundsordning inom följande områden:

- Budget
- Delårsrapport
- Uppsikt över förbundets aktiebolag

Förbundsdirktionen bedöms inte ha vidtagit aktiva åtgärder utifrån föregående års revision. Granskningen visar att dirktionen inte i rimlig grad åtgärdat de brister som noterades i fjolårets granskning. För framtiden lämnas följande rekommendationer:

- Utveckla budget och verksamhetsplan så att dokumentet uppfyller de krav som ställs i kommunallagen

Kommunalförbundet Norrbottens Läns Kollektivtrafikmyndighet Revisorerna

- Upprätta delårsrapport för år 2014. Rapporten ska därefter överlämnas till medlemskommunerna
- Utveckla uppsikten över förbundets aktiebolag utifrån de krav som ställs i kommunallagen

Granskning av insyn och offentlighet

Utifrån genomförd granskning görs en sammantagen revisionell bedömning att arbetet med att skapa insyn och offentlighet i förbundets verksamhet inte i tillräcklig grad bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och med god kontroll. Bedömningen baseras på följande granskningsiakttagelser:

- Den strategiska styrningen inom området är otillräcklig. Under granskningsperioden har det inte gjorts några påtagliga insatser när det gäller att göra förbundets verksamhet synlig och tillgänglig gentemot medborgarna. Det saknas även interna styrdokument för området.
- Förbundsledningens styrning och kontroll inom området är otillräcklig. Granskningen visar att direktionen inte i tillräcklig grad kan verifiera sin styrning och kontroll inom området.
- Ansvars- och arbetsfördelningen inom verksamhetsorganisationen är varken tydlig eller ändamålsenlig. Granskningen visar att de politiska organen – d v s förbundsledning och dess arbetsutskott – inte tydliggjort ansvarsfördelningen genom beslut. Hantering av förbundets protokoll och arkiv bedöms inte ske i enlighet med gällande lagstiftning inom området. Däremot bedöms ansvar och roller inom den politiska organisationen i allt väsentligt vara tydlig och ändamålsenlig.

För framtiden lämnas följande rekommendationer:

- Förbundet utvecklar sin strategiska styrning inom området. Detta kan t ex ske genom att förbundsledningen fastställer mål som riktar fokus på att synliggöra och tillgängliggöra förbundets verksamhet
- Förbundsledningen klargör hur ansvars- och arbetsfördelningen ser ut i verksamhetsorganisationen. En tydlig roll- och ansvarsfördelning ger de politiska organen utökade möjligheter att utkräva ansvar inom området
- Förbundsledningen utvecklar sin kontroll inom området. I rollen som arkivmyndighet ska direktionen utöva tillsyn hur förbundet fullgör sitt åtagande när det gäller t ex arkivhantering

Redovisning

Förbundet är redovisningsskyldigt enligt lag om kommunal redovisning. Redovisningsrevisionen har inriktats mot att bedöma om förbundet följer lag om kommunal redovisning och i övrigt uppfyller kraven på god redovisningssed.

Delårsrapport 2013

Inte heller under 2013 har någon delårsrapport upprättats vilket är ett avsteg från lagen om kommunal redovisning.

Kommunalförbundet Norrbottens Läns Kollektivtrafikmyndighet Revisorererna

Årsredovisning 2013

Vi bedömer att årsredovisningen huvudsakligen redogör för utfallet av förbundets verksamhet, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Vi noterar dock att förbundets åiterrapportering av de hel- och delägda bolagens verksamhet och ekonomi i förvaltningsberättelsen är bristfällig.

Förbundet lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans 2013.

Under 2013 har arbetet med att ta fram uppföljningsbara nyckeltal för målen i trafikförsörjningsplanen inletts. Det samt att det görs en utvärdering av måluppfyllelsen i årets årsredovisning är en utveckling i jämförelse med föregående år. Av nyckeltalsanalysen framgår dock att förbundet har en bit kvar till måluppfyllelse.

Vi bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är i stort upprättad enligt god redovisningssed.

Till kommande år bör direktionen arbeta för att ytterligare anpassa årsredovisningen mot god redovisningssed och prioritera följande delar:

- lämna information om kvalitet och måluppfyllelse för de ägda bolagen
- Redovisa hur utfallet förhåller sig till beslutad budget (driftsredovisning)
- Ställa upp resultat- och balansräkningarna enligt bestämmelserna i KRI.

Granskning av förbundets bolag

Den kommunala revisionen omfattar också den verksamhet som bedrivs i andra juridiska personer. Landstingsfullmäktige har, ur gruppen av förbundets revisorer, utsett lekmannarevisor i de hel- och delägda företagen.

Länstrafiken i Norrbotten AB

Årets granskning har inriktats på om Länstrafikens arbetsmiljöarbete bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll.

Utifrån genomförd granskning görs en sammantagen revisionell bedömning att arbetsmiljöarbetet i vissa delar bedrivs på ett ändamålsenligt sätt men att den interna kontrollen är otillräcklig. Bedömningen baseras på följande:

- Styrningen genom policies, mål och strategier är inte fullt ut tillräcklig. Granskningen visar att det i hög grad saknas dokumenterade resultatmål och strategier för att nå uppställda mål. Bolagets skriftliga arbetsmiljöpolicy bedöms motsvara författningskrav utifrån antal anställda. Policyn allmänna utformning försvårar emellertid möjligheten att följa upp styrdokumentet.
- Uppföljning, mätning och utvärdering av resultat och effekter är i vissa avseenden otillräcklig. Granskningen visar att företaget inte i tillräcklig grad kan verifiera att det sker en systematisk kontroll inom området. Granskningen visar att det systematiska arbetsmiljöarbetet inte dokumenterats enligt författningskrav.
- Bolaget kan verifiera att det vidtagit åtgärder i syfte att försöka förbättra arbetsmiljön. Inom företaget har det utformats en handlingsplan för att förbättra bland

Kommunalförbundet Norrbottens Läns Kollektivtrafikmyndighet Revisorerna

annat den psykosociala arbetsmiljön. Om planerade aktiviteter är tillräckliga eller inte, kan inom ramen för denna översiktliga granskning inte göras.

Den sammanfattande bedömningen är att bolagets verksamhet i allt väsentligt har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi bedömer därtill att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Våra rekommendationer:

- Befintlig arbetsmiljöpolicy bör revideras och utvecklas. Särskilt fokus bör riktas mot konkreta resultatmål och strategier.
- Styrelsen bör arbeta för ett systematiserat, regelbundet och dokumenterat arbetsmiljöarbete där uppföljning och utvärdering av att genomförda åtgärder ger önskad effekt är av stor vikt för systematiken i arbetsmiljöarbetet.
- Styrelsen bör arbeta för att ledningspersoner ges tillfälle att genomgå arbetsmiljöutbildning.

Norrtåg AB

Årets granskning har utöver uppföljning av tidigare års granskningsiakttagelser inriktats på att besvara frågan om bolagets styrelse har hållit sig informerad om och vidtagit åtgärder i syfte att lösa de problem (tekniska, kapacitetsmässiga, organisatoriska mm) som bolaget brottats med sedan starten.

Granskningen visar att styrelsen hållit sig informerad och vidtagit åtgärder i syfte att lösa identifierade problemområden. Vid slutförandet av denna granskning (februari 2014) saknades ännu en utvärdering av effekterna av styrelsens åtgärder vilket innebär att det inte var möjligt att uttala sig om styrelsens åtgärder under 2013 varit tillräckliga.

Den sammanfattande bedömningen är att bolagets verksamhet i allt väsentligt har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi bedömer därtill att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Granskningens inriktning, omfattning, underlag för gjorda bedömningar samt förslag till fortsatta utvecklingsområden återfinns i granskningsredogörelsen.

AB Transitio

Årets granskning har genomförts på en övergripande nivå. Granskning har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, god revisions sed i kommunal verksamhet och revisionsreglementet samt utifrån bolagsordning och av årsstämman fastställt ägardirektiv.

Kommunalförbundet Norrbottens Läns Kollektivtrafikmyndighet
Revisorerna

Vi har granskat att grundläggande styrdokument finns på plats och informerat oss om de viktigaste processerna i bolaget, bland annat styrelsens arbete, bolagets produkter samt kundavtalens uppbyggnad.

Den sammanfattande bedömningen är att bolagets verksamhet i allt väsentligt har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi bedömer därtill att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.